



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΣΙΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ

1947

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ Α.Ε.
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ",
38 - ΤΣΩΡΤΣΙΑ - 38
ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Γ.Δ της Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008



ΡΗΤΑ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΒΛΑΣΗ ΠΑΣΚΑΛ*

Πρέπει πάντα ο χριστιανός να διαβάσει ή να ακούσει θρησκευτικά πράγματα, ως είναι και τα πιο συνειθισμένα· γιατί το μνημονικό μας, και τα νοήματα που κρατά φυλαγμένα, είναι ένα πράγμα άψυχο και νεκρό, δίχως να έχει το πνεύμα που πρέπει να το ζωογονά. Για το αυτό, πολλές φορές ο Θεός μεταχειρίζεται αυτά τα εξωτερικά τα μέσα για να δώσει στους ανθρώπους να καταλάβουν τα μυστήριά του, και για να αφήσει σε αυτούς πολύ λίγη ύλη για να θραφεί ή ματαιοδοξία τους, εάν δέχονται τη θεία χάρη μέσα τους με το αυτό τον τρόπο. Γι' αυτό, ένα βιβλίο κ' ένα ευχέλαιο, όσο κι' αν είναι συνειθισμένα πράγματα, δίνουν περισσότερη ωφέλεια σε κείνον που τα ακούει με ευλάβεια, παρά κάποια κηρύγματα ρητορικά, που δίνουν στους χριστιανούς που τ' ακούνε περισσότερη φχαρίστηση, παρά ωφέλεια. Και βλέπει κανείς, πως εκείνοι που ακούνε τις ευχές και τον άγιασμό με την προεπιμένη ευλάβεια, μ' όλο πουνε πολλές φορές αγράμματοι και βαρυσύμματοι, δακρύζουν με μονάχο τόνομα του Θεού, και μονάχα με τα λόγια που τους φοβερίζουν για την κόλαση, κι' ως μὴν καταλαβαίνουν τίποτ' άλλο από το αυτό, κι' ως τα ξέρουνε από πριν όλα ακούνε κείνη την ώρα. (**)

★

Ἡ ἀπόσταση ἢ ἀτελείωτη που χωρίζει τὰ κορμιά ἀπὸ τίς ψυχές, μπορεῖ νὰ παραστήσει τὴν ἀπόσταση, πουνε ἀκόμα πιὸ ἀτελείωτη, καὶ που χωρίζει τίς ψυχές ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, γιατί ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶνε ἀπάνου ἀπὸ τὰ φυσικά τὰ πράγματα.

Ὅση λαμπεράδα κι' ἂν ἔχουνε τὰ μεγαλεῖα τοῦ κόσμου τούτου, εἶνε εὖν ἕνα τίποτα γιὰ τοὺς χριστιανούς που μελετᾶνε ὁλοένα τὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ. Τὸ μεγαλεῖο πῶχει ἡ ψυχὴ αὐτουνῶν τῶν ἀνθρώπων, δὲ μποροῦνε νὰ τὸ δοῦνε οἱ πλούσιοι, κι' οὔτε οἱ ἀφεντάδες, κι' οὔτε οἱ στρατηγοί, κι' ὅλοι τοῦτοι οἱ ἄνθρωποι τῆς σάρκας. Ἡ μεγαλοπρέπεια πῶχει ἡ σοφία ἢ ἀληθινή, που δὲν ὑπάρχει ἄλλου πουθενὰ ἐτούτη ἢ σοφία, παρά μονάχα στὸ Θεό, εἶνε ἀόρατη στοὺς σαρκικούς τοὺς ἀνθρώπους καὶ στοὺς γραμματισμένους. (***)

* Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο τεῦχος.

(**) «Ἡ χάρις ἀδιαλείπτως σύνεστι καὶ ἐρρίζωται καὶ ἐξῆμωται ἐκ νέας ἡλικίας καὶ ὡς φυσικόν καὶ πηκτόν ἐγένετο αὐτὸ τὸ συνόν τῷ ἀνθρώπῳ ὡς μία οὐσία· πολυτρόπως δὲ ὡς θέλει πρὸς τὸ συμφέρον οἰκονομεῖ τὸν ἀνθρώπον.»

ἅγιος Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος

«Ἐάν ὁ νοῦς νήχεται ἐπὶ τὴν ἐπιπολὴν τῶν ὑδάτων, ἦτοι τῆς θαλάσσης τῶν θείων Γραφῶν, καὶ μὴ δυναθῆ εἰς ὅλον τὸ βάθος θυθῆσαι τὰ νοήματα αὐτοῦ, τοῦ κατανοῆσαι ὅλους τοὺς θησαυροὺς τοὺς ἐν τῷ θυθῆ αὐτῆς, ἀρκετόν αὐτῷ αὐτῆ ἢ μελέτη ἐν τῷ πόθῳ αὐτῆς, τοῦ δῆσαι τοὺς λογισμοὺς αὐτοῦ ἰσχυρῶς ἐν ἐνὶ λογισμῷ τοῦ θαύματος, τοῦ ἐμποδῆσαι αὐτοὺς μὴ δραμεῖν πρὸς τὴν φύσιν τοῦ σώματος.»

ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος

Τούτος ὁ ἀπλὸς ὁ χαρακτήρας πῶχει ὁ ἀληθινὸς Χριστιανισμὸς ὑπῆρχε στὸ ἔθνος μας, ὅσο σὲ κανένα μέρος τοῦ Χριστιανισμοῦ, πρὸ πάντων στὰ χρόνια τῆς τούρκικης σκλαβιάς. Τώρα πάμε νὰ χαλάσωμε αὐτὴ τὴν ἀπλότητα τῆς ἀποστολικῆς ἐκκλησίας με θεατρικὴ μουσικὴ, με κοσμικὴ ἀγιογραφία καὶ γενικά με κάποιες ἐξωτερικὲς κι' ἀνόητες ἐπιδείξεις, που δείχνουνε πῶς τὸ ἔθνος μας ξεπέφτει ἀπὸ τὸ ἀπλὸ καὶ ἀνυπόκριτο πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ.

Φ. Κ.

(***) «Πάντων ἀνθρώπων τῶν ἐχόντων τὸ τοῦ κόσμου πνεῦμα, φρονίμων, συνετῶν, σοφῶν, οἱ Χριστιανοὶ εἰς πάντα διαφέρουσιν. Ὁ τοιοῦτος γὰρ πάντας ἀνθρώπους ἀνακρίνει κατὰ τὸ γεγραμμένον, γινώσκει ἕκαστον πῶθεν λαλεῖ καὶ ποῦ ἐστηκεν καὶ ἐν ποίοις μέτροις ἐστίν· αὐτόν δὲ οὐδεὶς ἀνθρώπων τῶν ἐχόντων τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου γινώσκειν καὶ ἀνακρίνειν δύναται, εἰμὴ μόνον ὁ τὸ ὅμοιον ἔχων ἐπουράνιον τῆς θεότητος πνεῦμα γινώσκει τὸ ὅμοιον.» ἅγιος Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος.

★

"Όλα τὰ χτίσματα, τὸ στερέωμα, τ' ἄστρα, ἡ γῆς καὶ τὰ βασίλεια ποῦνε ἀπάνω της, δὲν ἀξίζουνε ὅσο ἀξίζει ἡ πιὸ ταπεινὴ ψυχὴ· γιατί τὰ γνωρίζει ὅλα τούτα, καὶ τὸν ἑαυτὸ της. Καὶ τὰ χτίσματα δὲ γνωρίζουνε τίποτα. "Όλα τὰ χτίσματα μαζί, κι' ὅλες οἱ ψυχές μαζί, κι' ὅλα τὰ ἔργα ποῦ φτιάγουνε, δὲν ἀξίζουνε ὅσο ἡ πιὸ μικρὴ ἀχτίνα της ἀγάπης τοῦ Θεοῦ.

'Απ' ὅλα μαζί τὰ χτίσματα, δὲ θὰ μπορούσε νὰ βγεῖ ποτές μιὰ μικρὴ σκέψη· αὐτὸ εἶνε ἀδύνατο, κ' εἶνε ἐνέργεια κάποιας ἄλλης τάξης. 'Απ' ὅλα τὰ χτίσματα κι' ἀπὸ τίς ψυχές δὲ θὰ μπορούσε νὰ βγεῖ ποτές ἕνα σκίρτημα της ἀληθινῆς ἀγάπης γιὰ τὸ Θεό· αὐτὸ εἶνε ἀδύνατο, κ' εἶνε ἐνέργεια κάποιας τάξης ὑπερφυσικῆς. *

*

Νὰ μὴν λέγει κανένας γιὰ τὰ πράγματα της θρησκείας πὼς τὰ ξέρεῖ καὶ δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ τὰ ξαναπεῖ ἢ νὰ τὰ ξανακούσει. Γιατί τότε θὰ πεῖ πὼς δὲ νοιώθει τί διαφορά· ὑπάρχει ἀνάμεσα σ' αὐτὰ τὰ θεϊκὰ τὰ πράγματα καὶ στὰ πράγματα τούτου τοῦ κόσμου, ἀφοῦ φτάνει νὰ τὰ μάθει μιὰ φορὰ τούτα τὰ δεύτερα καὶ νὰ τὰ θυμᾶται, καὶ δὲ θάχει πιὰ ἀνάγκη νὰ τὰ ξανακούσει, ἐνῶ δὲ φτάνει νὰ τὰ μάθει μιὰ φορὰ γιὰ πάντα τὰ πράγματα τὰ θρησκευτικὰ, καὶ νὰ τὰ γνωρίσει μὲ τὴν καλὴ τὴ γνώση, δηλαδὴ μὲ τὴν κίνηση τοῦ Θεοῦ ποῦ γίνεται μέσα μας, ὥστε νὰ φυλάξει τούτη τὴ γνώση μὲ τὸν ἴδιο τρόπο ποῦ ἔκανε γιὰ τὰ κοσμικὰ, μ' ὅλο ποῦ τᾶχει φυλαγμένα στὸ μνημονικό του. Μπορεῖ νὰ τὰ θυμᾶται καλά, γιατί κρατᾶ κανένας στὴ θύμησή του μὲ τὴν ἴδια εὐκολία μιὰν ἐπιστολὴ τοῦ ἀγίου Παύλου κ' ἕνα βιβλίο τοῦ Βιργίλιου. 'Αλλὰ ἡ γνώση ποῦ ἀποχτάμε μὲ τούτον τὸν τρόπο, καθὼς κ' ἡ συνέχειά της, εἶνε μονάχα κάποια ἐνέργεια τοῦ μνημονικοῦ, ἐνῆ, γιὰ νὰ ἀκούσει κανένας κείνη τὴ μυστικὴ τὴ γλῶσσα ποῦνε ξένη σ' ὅσους δὲν τὴν ἀκούνε ἀπὸ τὸν οὐρανό, πρέπει ἡ ἴδια ἡ χάρη, ποῦ μπορεῖ, μονάχη κείνη, νὰ τοῦ δώσει τὴν πρώτη φώτιση, νὰ μὴν πάψει νὰ τὸν φωτίζει ὀλοένα καὶ νᾶνε πάντα μέσα του, καὶ νὰ χαράζεται ὀλοένα μέσα στὴν καρδιά τῶν πιστῶν γιὰ νὰ τὴν κάνει νὰ ζεῖ πάντα. "Όπως ξαναηῶνει ὁ Θεός, χωρὶς νὰ πάψει, τὴ μακαριότητα μέσα στὴν ψυχὴ τῶν ἁγίων, ποῦ εἶνε ἐνέργεια κι' ἀποτέλεσμα της θείας χάρης, ὅπως πιστεύει ἡ Ἐκκλησία πὼς ὁ Πατέρας ἀπαυγάζει ὀλοένα τὸν Γιοῦ του καὶ κρατᾶ αἰώνια τὴν οὐσία του μὲ τὴν ἀκτινοβολία Του, ποῦ εἶνε ἀκατάπαυστη κι' ἀτελειώτη.

"Ἐτσι κ' ἡ ἀγιοσύνη κ' ἡ καθαρότητα, πῶχουνε οἱ πιστοί, δὲν εἶνε ἄλλο τίποτα, παρὰ εἶνε τ' ἀκατάπαυστο ἀχτιδοβόλημα της θείας χάρης, κι' ὄχι ἡ χάρη ποῦ ἀξιοθήκανε μιὰ φορὰ καὶ ποῦ κρατᾶ γιὰ πάντα μέσα τους. Καὶ τούτο τὸ πράγμα μᾶς διδάχνει στὴν ἐντέλεια πὼς εἴμαστε ἀδιάκοπα κρεμασμένοι ἀπὸ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου, ἀφοῦ καὶ γιὰ μιὰ στιγμή νὰ πάψει τούτο τὸ ρεῦμα της χάρης ποῦ μπαίνει μέσα μας, παρευθὺς ξεραίνεται ἡ ψυχὴ μας. Γιὰ τούτο, εἶνε ἀνάγκη νὰ γνωρίζουμε πὼς πρέπει ἀδιάκοπα νὰ ἀγωνιζόμαστε γιὰ νὰ καινουργεύουμε τὸ πνεῦμα μας ὀλοένα, ἐπειδὴ δὲ μπορούμε νὰ διατηρήσουμε τὴν παληὰ τὴ χάρη, παρὰ μονάχα μὲ τὸ νὰ ἀξιωνόμαστε κάποια καινούρια θεϊκὴ φώτιση, καὶ πὼς ἄλλοιῶς θὰ χάσουμε κείνη ποῦ θέλουμε νὰ κρατήσουμε μέσα στὴν καρδιά μας, σὰν τὸν ἄνθρωπο ποῦ θέλει νὰ κλείσει μέσα στὸ σπίτι του τὸ φῶς, καὶ κλείνει μέσα τὸ σκοτάδι. Τὸ λοιπόν, ἔχουμε χρέος νὰ ἀγρυπνᾶμε καὶ νὰ καθαρίζουμε ἀδιάκοπα τὴν καρδιά μας καὶ τὴ διάνοιά μας, ποῦ λερώνεται ὀλοένα μὲ καινούριες ἁμαρτίες, κοντὰ στίς παληές πῶχει ἀπὸ πρῶτύτερα, γιατί δίχως ἑτοῦτα τὸ ξανάνημα, ποῦ πρέπει νὰ γίνεται μὲ ἐπιμονή, ὁ

* «Ἴδε πόσος ἐστὶν ὁ οὐρανός καὶ ἡ γῆ, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη, καὶ οὐκ ἠὲδόκησεν αὐτοῖς ὁ Κύριος, εἰ μὴ ἐν τῇ ἀνθρώπῳ μόνῃ ἀναπαύεσθαι. Τιμιώτερος οὖν ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος ὑπὲρ πάντα τὰ δημιουργήματα. Τὰ μὲν οὖν κτίσματα τὰ φαινόμενα, φύσει τίνι ἀμεταβλήτῳ δέδεται. Ὁ οὐρανός· ἀπαξ τέτακται, ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη, ἡ γῆ, καὶ οὐκ ἠὲδόκησεν αὐτοῖς, ὁ Κύριος. Ἄλλ' οὐδὲ παρ' ὁ ἐκτίσθησαν μετατραπήναι δύνανται, οὔτε ἔχουσι θέλημα.» **ἅγιος, Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος.**

άνθρωπος δὲν εἶνε σὲ θέση νὰ δεχτεῖ μέσα του τὸ κρασί τὸ καινούργιο, ποὺ δὲν εἶνε μπορετὸ νὰ μπει μέσα σὲ ἀσκιά παληά. *

Οἱ λύπες τούτου τοῦ κόσμου κρύβουνε τὰ αἰώνια ἀγαθὰ, γιὰ τὰ ὁποῖα γίνεται ὁ ἄνθρωπος ἀξίος μὲ δαῦτες. Κ' οἱ χαρὲς ἐτούτης τῆς ζωῆς κρύβουνε τὰ αἰώνια κακὰ ποὺ ἐτοιμάζουνε γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Ἄς παρακαλέσουμε τὸ Θεὸ νὰ μᾶς φωτίζει γιὰ νὰ τὰ ξεχωρίζουμε καὶ νὰ τὰ μεταχειριζόμαστε κατὰ τὸ πρεπούμενο. Κι' ἄς τὸν καταφχαριστήσουμε, γιὰτὶ, ἐνῶ εἶνε κρυμμένος σ' ὅλα τὰ πράγματα ἀπὸ τοὺς ἄλλους, γιὰ μᾶς εἶνε φανερός σ' ὅλα τὰ πράγματα, καὶ μὲ τρόπο κάθε λογῆς.

Ὁ ἄνθρωπος, σὰν γίνεαι χριστιανός, μιλά κάποια γλῶσσα καινούργια. Εἶνε ἡ καινούργια γλῶσσα ποὺ τοῦ τῆ μαθαίνει ἡ καινούργια καρδιά ὁποῦ μπήκε στὸ στήθος του. Ὁ Χριστὸς μᾶς ἔδωσε μέσα στὸ Εὐαγγέλιο αὐτὸ τὸ σημάδι, γιὰ νὰ γνωρίζονται ποιοὶ ἔχουνε τὴν πίστη, καὶ τοῦτο τὸ σημάδι εἶνε πὼς μιλάνε κάποια καινούργια γλῶσσα. **

Τὰ πράγματα τῆς θρησκείας καὶ τὴν εὐλαβικὴ τὴ γνώμη μᾶς πρέπει ὁλοένα νὰ τὴν ἀνανεώνουμε, γιὰτὶ τούτη ἡ ἀνανέωση, ποὺ ἀρέσει στὸ Θεό, τούτη λοιπὸν ἡ ἀνανέωση εἶνε διαφορετικὴ ἀπὸ τὰ ξανανηώματα τῆς γῆς, ἐπειδὴ τὰ πράγματα τούτου τοῦ κόσμου, ὅσο καὶ νάνα καινούργια, γερνᾶνε καθόσο περνᾶ ὁ καιρὸς. Ἐνῶ αὐτὸ τὸ καινούργιο τὸ πνεῦμα ποὺ δέχεται ὁ ἄνθρωπος, ὅσο περνᾶ ὁ καιρὸς, τόσο ξανανεώνει καὶ δυναμώνει. «Ὁ παλιὸς ἄνθρωπος χάνεται, λέγει ὁ ἅγιος Παῦλος, κι' ὁ καινούργιος γίνεται ὅλο καὶ πιὸ νέος ἀπὸ μέρα σὲ μέρα, καὶ θὰ γίνεαι ὁλότελα καινούργιος στὴν αἰώνια ζωή.»

Δόξασι ὁ Θεός! Δὲ φοβᾶμαι πιά τίποτα γιὰ κείνους ποὺ μπήκανε στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ, κ' ἔχω κάποια θαυμαστὴ ἐλπίδα. Μᾶς παρηγορᾶνε τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ ποὺ λέγει «Σὲ κείνους ποὺ ἔχουνε θὰ τοὺς δοθεῖ ἀκόμα πιὸ πολύ.» Σύμφωνα μὲ τούτη τὴν ὑπόσχεση, ὅσοι πήρανε πολύ, μποροῦνε νὰ ἐλπίζουν πὼς θὰ πάρουνε περισσότερο· καὶ κείνοι ποὺ πήρανε παραπάνου ἀπὸ τὸ συνηθισμένο, μποροῦνε νὰ ἐλπίζουν πὼς θὰ πάρουνε ἀκόμα παραπάνου.

Προσπαθῶ ὅσο μπορῶ περισσότερο νὰ μὴν πικραίνουμαι γιὰ τίποτα, καὶ πέρνω ὅ,τι μοῦ συμβαίνει, σὰ νάνα τὸ καλύτερο ποὺ γίνεται. Θαρρῶ πὼς αὐτὸ εἶναι τὸ χρέος μας καὶ πὼς ὁποιος δὲν τὸ κάνει, κάνει ἁμαρτία. Γιὰτὶ ἡ αἰτία ποὺ οἱ ἁμαρτίες εἶνε ἁμαρτίες, εἶνε μονάχα γιὰτὶ εἶνε ἐνάντιες στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Τὸ λοιπὸν, ἀφοῦ ἡ οὐσία τῆς ἁμαρτίας εἶνε τὸ νᾶχουμε κάποιο θέλημα ἐνάντιο στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, θαρρῶ πὼς εἶναι φανερό, πὼς ὅποτε ξεσκεπάζει στὰ μάτια μας τὸ θέλημά Του μὲ κάποια περιστατικά, θὲ νάνα ἁμαρτία τὸ νὰ μὴ συμμορφωθοῦμε μὲ δαῦτο. Κατάλαβα πὼς ὅ,τι γίνεται στὸν κόσμο ἔχει μέσα τοῦ

* «Καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσῃ ἡμέρας καὶ νυκτός.»

Δαυὶδ

«Καὶ τοῦτο ποιεῖ ὁ Θεός, ἵνα μὴ γενώμεθα ἀργοὶ ἐκ τῶν ἔργων τελείως, καὶ ἐν ταύτῃ τῇ διανοίᾳ χαυνωθῶμεν ἐν τῇ ἀπογνώσει, καὶ ἀκίνητοι ἐκ τοῦ δρόμου ἡμῶν μείνωμεν. Καὶ φησὶ : γινώθι, ὅτι πάντες οἱ ἅγιοι ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ ἐγένοντο· ὅσον ἐσμὲν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, καὶ ἡ παράκλησις ἡ περισσὴ μετὰ τούτων γίνεται ἡμῶν ἐν τῷ κρυπτῷ. Διότι ἐν πάσῃ ἡμέρᾳ καὶ ἐν πάσῃ ὥρᾳ ἐκζητεῖται παρ' ἡμῶν ἡ δοκιμὴ τῆς πρὸς Θεὸν ἀγάπης ἡμῶν ἐν πάλῃ καὶ ἀγῶνι πρὸς πειρασμούς. Καὶ τοῦτό ἐστι, τὸ μὴ λυπηθῆναι ἡμᾶς, τὸ μὴ ἀκηδιᾶν ἐν τῷ ἀγῶνι, Καὶ οὕτω κατευθύνεται ἡ ὁδὸς ἡμῶν.»

Ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος

«Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς : οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω εὐθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.»

Λευκ. Θ', 62

«Καὶ μακάριος ἐκεῖνος ὅστις καρτερεῖ ἐν τῇ ὑπομονῇ· ὅτι ἐνώπιον τοῦτου ἠνοιχθή αὐτῇ ἡ θεόδρυτος πηγὴ, καὶ ἐπιέν ἐκ ταύτης, καὶ ἠδύνηθῃ, καὶ οὐ μὴ παύσῃται τοῦ πίνειν ἐξ αὐτῆς αἰεὶ καὶ πάντοτε, κατὰ πάσαν ὥραν τῆς νυκτός καὶ τῆς ἡμέρας, ἕως συντελείας καὶ πέρατος τῆς ὅλης ἰδίας προσκαίρου ταύτης ζωῆς.»

Ἅγιος Ἰσαάκ ὁ Σύρος

** «Γλῶσσαις λαλήσουσι καιναῖς», λόγια τοῦ Χριστοῦ.

κάποιο πράγμα θαυμαστό, αφού η βουλή του Θεού δείχνεται με σαφήνεια. Λοιπόν, Τόν δοξολογώ μ' όλη την καρδιά μου για τὰ έλέη Του που μὰς τὰ στέλνει αδιάκοπα, γιατί βλέπω πώς δὲν λιγοστεύουνε καθόλου.

(από ένα γράμμα που γράφει στην αδερφή του σὺν πέθανε ο πατέρας τους.)

★

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος εἶπε «ὅποιοι μποῦνε στὸν καλὸ τὸ δρόμο, θὰ βροῦνε ταραχές κι' ἀνησυχίες πολλές.» (Πραξ. ΙΔ' 21). Τοῦτα τὰ λόγια θὰ δώσουνε παρηγοριὰ σὲ κείνους που περνᾶνε αὐτὰ τὰ κακὰ, γιατί, ὄντας ἀπὸ πρὶν εἰδοποιημένοι πὼς ὁ δρόμος τοῦ Χριστοῦ που θέλουνε νὰ πορευτοῦνε, εἶνε γεμάτος ἀπὸ τέτοια μπόδια, χρωστᾶνε νὰ χαίρουνται που βρίσκουνται μπροστά τους ἐτούτα τὰ σημάδια ὅπου τοὺς δείχνουνε πὼς βρίσκουνται ἀπάνου στὸ σωστὸ τὸ δρόμο. Ὡστόσο τοῦτες οἱ δοκιμασίες δὲν εἶνε δίχως φχαρίστηση καὶ σὺν τις παράσει ὁ ἄνθρωπος, εἶνε πάντα χαρούμενος. Γιατί, ὅπως κείνοι π' ἀφίνουνε τὸ Θεὸ γιὰ νὰ στρέψουνε πίσω στὸν κόσμο, τὸ κάνουνε γιατί βρίσκουνε πὼς εἶνε πιὸ γλυκὲς οἱ ἡδονὲς τῆς γῆς ἀπὸ τὴν ἀγαλλίαση νᾶναι κοντὰ στὸ Θεό, καὶ τούτη ἡ γλυκύτητα τοὺς νικά καὶ τοὺς τραβᾶ καὶ τοὺς κάνει νὰ μετανοιώσουνε γιὰ τὸ δρόμο που διαλέξανε καὶ γίνονται οἱ μετανοιωμένοι τοῦ Σατανᾶ, ὅπως τοὺς λέγει ὁ Τερτουλλιανός, ἔτσι λοιπὸν κι' ὁ χριστιανὸς δὲ θὰ παρατοῦσε ποτὲς τις χαρὲς τοῦ κόσμου γιὰ νὰ βάλει στὸν ὦμο του τὸ σταυρὸ τοῦ Χριστοῦ, ἂν δὲν εὑρίσκε περισσότερη γλυκύτητα στὴν καταφρόνηση, στὴ φτώχεια, στὴ στέρηση καὶ στὸ χωρισμὸ ἀπὸ τοὺς ἄνθρώπους, παρά στις ἡδονὲς τῆς ἀμαρτίας. Κ' ἔτσι, ὅπως λέγει πάλι ὁ Τερτουλλιανός, «δὲν πρέπει νᾶχει κανένας τὴν ἰδέα πὼς ἡ ζωὴ τῶν χριστιανῶν εἶνε μιὰ ζωὴ πικραμένη.» Ὁ χριστιανὸς καταφρονᾶ τις χαρὲς τῆς ζωῆς γιὰ νὰ ἀξιωθεῖ κάποιες ἄλλες πιὸ μεγάλες. «Πάντοτε χαίρτε, λέγει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, ἐν παντί εὐχαριστεῖτε (Θεσσ. Ε' 16).» Ἡ χαρὰ τοῦ χριστιανοῦ εἶνε τὸ ὅτι βρῆκε τὸ Θεό, καὶ τούτη βγαίνει ἀπὸ τὴ λύπη του πὼς Τὸν εἶχε πικράνει, κι' ἀπὸ τὸ ὅτι ἄλλαξε τὴ ζωὴ του. Ὁ Κύριος λέγει στὸ Εὐαγγέλιο, πὼς ἕνας ἄνθρωπος βρῆκε θησαυρὸ μέσα σ' ἕνα χωράφι, καὶ τέτοια χαρὰ πῆρε, που πῆγε καὶ πούλησε ὅ,τι εἶχε γιὰ νὰ τ' ἀγοράσει κείνο τὸ χωράφι. Οἱ ἄνθρωποι ποῦνε δεμένοι μὲ τοῦτον τὸν κόσμο, δὲν τὴν ἔχουνε αὐτὴ τὴ χαρὰ, που ὁ κόσμος δὲ μπορεῖ μήτε νὰ τὴν δώσει μήτε νὰ τὴν πάρει, ὅπως λέγει ὁ Χριστὸς ὁ ἴδιος. Οἱ δίκαιοι τὴν ἔχουνε τούτη τὴ χαρὰ, δίχως νὰ θολώνεται ἀπὸ καμμιά λύπη, κ' οἱ χριστιανοὶ τὴν ἔχουνε τούτη τὴ χαρὰ ἀνακατεμένη μὲ τὴ θλίψη πὼς εἶχανε ζήσει πρωτότερα μ' ἄλλες χαρὲς, κ' ἐπειδὴς ἔχουνε τὸ φόβο μήπως τραβηχτοῦνε ἀπὸ κείνες τις ἄλλες ἡδονὲς που μὰς σκανταλίζουνε ὀλθένα, καὶ χάσουνε τὴ γλυκύτητα τοῦ Χριστοῦ. *

★

Μέσα στὸν ἄνθρωπο ἡ μανία πῶχει, νὰ νικά καὶ νὰ θριαμβεύει, εἶνε τόσο ριζωμένη, που σὺν τὸν πιάσει ὁ πόθος νὰ δουλέψει γιὰ νὰ θριαμβέψει ἢ ἀλήθεια, τὰ μπερδεύει μέσα του καὶ πέρνει ἄλλο γιὰ ἄλλο. Γιὰ τοῦτο συχνά, πολλοὶ θαρροῦνε πὼς ἀγωνίζονται γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ, καὶ κείνοι ἀγωνίζονται στ' ἀληθινὰ γιὰ τὴ δόξα τῆ δικῆ τους.

ΛΙΓΟΣΤΑ ΛΟΓΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΙ' ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΓΙΑ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΟΥΝΕ ΤΟΝ ἈΝΑΓΝΩΣΤΗ ΝΑ ΝΟΙΩΣΗ ΟΣΑ ΓΡΑΦΕΙ Ο ΠΑΣΚΑΛ

ΑΠΟ ΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΙ' ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΥΛΟ

* Μάθετε ἀπὸ μένα πὼς εἶμαι πρὸς καὶ ταπεινὸς στὴν καρδιά, καὶ θὰ βρῆτε σὲ μένα

* «Ὁὐ δεῖται, ὡ οὗτοι, οὐδὲ βούλεται ὁ Θεὸς ἄνθρωπον ἐξ ὀδύνης καρδίας πενθεῖν, ἀλλὰ μᾶλλον ἐξ ἀγάπης τῆς πρὸς αὐτόν, ἐν γέλωτι ψυχῆς ἀγάλλεσθαι.»

* Ἐγὼ καὶ αὐτὴν τὴν τῆς κατανύξεως ποιότητα ἐννοῶν, ἐξίσταμαι : Πὼς πένθος καὶ λύπη λεγομένη, τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐφροσύνην ἐνδοθεν ὡσπερ μέλι κηρίφ συμπλεγμένην κέκτηται ! κυρίως Κυρίου δῶρον ἢ τοιαύτη κατάνυξις ὁμολόγηται. Οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ψυχῇ τότε ἀνήδονος ἡδονή, τοῦ Θεοῦ λεληθότως παρακαλοῦντος τοὺς τεθλασμένους τῇ καρδίᾳ.» ἅγιος Ἰωάννης τῆς Κλίμακος

ανάπαψη για τις ψυχές σας· γιατί ο ζυγός μου είναι γλυκός και το φορτίο μου ελαφρύ.
(Ματθ. ΙΑ', 29.)

* Γεννήματα της δαχεντρας, πώς μπορείτε να μιλάτε λόγια καλά, αφού είσαστε πονηροί; επειδή το στόμα μιλά απ' όσα ξεχειλίζει η καρδιά τ' ανθρώπου. (Ματθ. ΙΒ', 34.)

* Μά τα δικά σας τα μάτια είναι μακάρια γιατί βλέπουνε, και τ' αυτιά σας γιατί ακούνε. Άληθινά σας λέγω πώς πολλοί πρόφητες και δίκαιοι ποθήσκανε να δοῦνε αυτά που βλέπετε, και δὲν τὰ είδανε, και γ' ακούσουνε τὰ όσα ακούτε, και δὲν τ' ακούσανε.
(Ματθ. ΙΓ', 16.)

* Δὲ μπορούνε όλοι νὰ νοιώσουνε τούτον τὸ λόγο, παρὰ μονάχα κείνοι που τούς δόθηκε.
(Ματθ. ΙΘ', 12.)

* Για τούτε σας λέγω πώς θὰ τὴν πάρει ὁ Θεός από σας τὴ βασιλεία του και θὰ τὴν δώσει σὲ κάποιον ἔθνος που θὰ κάνει τούς καρπούς της· κι' όποιος πέσει απάνου· σὲ τούτη τὴν πέτρα, θὰ τσακιστεῖ· και σ' όποιον απάνω πέσει, θὰ τὸν κάνει σκόνη.
(Ματθ. ΚΑ', 43.)

* Κ' έσεις όλοι είσαστε αδέρφια. Και μὴν πῆτε πατέρα κανέναν στὴ γῆς απάνω, γιατί ένας εἶνε ὁ πατέρας σας, κείνος πουνε στὸν οὐρανό· κι' ούτε νὰ σας πουνε καθηγητές, γιατί ένας εἶνε ὁ δικός σας ὁ καθηγητής, ὁ Χριστός.
(Ματθ. ΚΓ', 8.)

* Τότε θὰ σας παραδώσουνε σὲ πίκρες και θὰ σας σκοτώσουνε, και θὲ νάσαστε μισημένοι απ' όλα τὰ ἔθνη για τὸνομά μου. Και τότες θὰ σκανδαλιστοῦνε πολλοί, και θὰ παραδώσουνε ένας τὸν ἄλλον, και θὰν ὀχτρευτοῦνε ὁ ένας τὸν ἄλλον. Και θὰ βγούνε πολλοί ψευδοπροφῆτες και θὰ πλανέσουνε πολλούς, κ' επειδὴς θὰ πληθύνει ἡ ἁμαρτία, θὰ κρυώσει ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. Μά όποιος ὑπομονέψει ὡς τὸ τέλος, αὐτός θὰ σωθεῖ. Και θὰ κηρυχτεῖ τούτο τὸ Εὐαγγέλιο τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ σ' ὄλη τὴν οἰκουμένη για νὰ μαρτυρηθεῖ σ' όλα τὰ ἔθνη, και τότε θάρτει τὸ τέλος.
(Ματθ. ΚΔ' 9.)

* Κ' ἐγὼ θάμαι μαζί σας όλες τὶς ἡμέρες, ἴσαμε τὴ συντέλεια τοῦ αἵωνος· ἀμήν.
(Ματθ. ΚΗ' 22.)

* Ἀμήν λέγω, σας, πώς όλες οἱ ἁμαρτίες που θὰ κάνουνε οἱ ἄνθρωποι κι' όλες οἱ βλαστήμιες που θὰ πουνε, θὰ συγχωρηθοῦνε· μά όποιος βλαστημήσει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο, δὲν ἔχει συγχώρεση στὸν αἰῶνα, ἀλλὰ θάνε φταίχτης για νὰ παιδεύεται αἰώνια.
(Μρκ. Γ', 28.)

* Κ' ἔλεγε σὲ δαύτους· δὲν ξέρετε νὰ ξηγήσετε τούτη τὴν παραβολή; και πώς θὰ νοιώσετε όλες τὶς παραβολές;
(Μρκ. Δ', 13.)

* Προσέχετε σὲ τούτα που ακούτε: με τὸ μέτρο που μετράτε, θὰ σας μετρηθεῖ, και σὲ σας που ακούτε τούτα που λέγω, θὰ δοθεῖ παραπάνω· γιατί σὲ κείνον πῶχει, θὰ τοῦ δοθεῖ, κι' από κείνον που δὲν ἔχει, κι' αὐτὸ που ἔχει θὰ σηκωθεῖ από δαῦτον. (Μρκ. Δ', 24.)

* Κι' όσοι δὲν σας βάλουνε στὸ σπίτι τους και δὲν ακούσουνε τὰ λόγια σας, μισεύοντας από δαύτους τινάξετε τὸ χῶμα από τὰ ποδάρια σας για ν' απομείνει μαρτυριὰ σὲ δαύτους. Ἀμήν λέγω σας, καλύτερα θάνε τὰ Σόδομα είτε τὰ Γόμορα τὴ μέρα τῆς κρίσης, παρὰ κείνη ἡ πολιτεία.
(Μρκ. 5', 11.)

* Όποιος θέλει νὰ σώσει τὴν ψυχὴ του, θὰ τὴν χάσει· κι' όποιος χάσει τὴν ψυχὴ του ἐξ αἰτίας μου και για τὸ Εὐαγγέλιο, αὐτός θὰ τὴν σώσει· γιατί, τί θὰ τὸν ὠφελήσει τὸν ἄνθρωπο ἂν κερδίσει ὄλο τὸν κόσμο και ζημιωθεῖ τὴν ψυχὴ του; ἢ τί θὰ δώσει ὁ ἄνθρωπος για πληρωμὴ τῆς ψυχῆς του; Κι' όποιος θὰ ντραπεῖ για μένα και για τὰ λόγια μου σὲ τούτη τὴ γενεὰ πουνε μοιχαλῖδα κι' ἁμαρτωλή, κι' ὁ γυιὸς τοῦ ἀνθρώπου θὰ ντραπεῖ και κείνος για δαῦτον σὰν ἔρθει με τὴ δόξα τοῦ Πατέρα του μαζί με τούς ἅγιους τούς Ἀγγέλους.
(Μρκ. Η', 35.)

Μεταφρ. ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥΣ

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο)

